

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 12. Abeunte Deo mansit ille populus, vt spelunca, leone egresso, quam quilibet serpens ingrediatur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52962](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52962)

Isai. 1. 8.

cit, manet vacuum viribus, auxilio, cunctis expositum vermibus, araneis, scorpionibus, hoc est hostium incuribus, viribus, copijs; subsidio, ac praesidio Angelorum, caelestique gratia delictum; tale, quale descripsit Hieronimus: *Et derelinquetur filia Sion, ut umbraculum in vinea, & sicut turris in cucurbitario, & sicut cinis, quae vastatur.* Omnes Angeli, cuncta bona discesserunt, Christo discedente, ut ei dicere liceret: *Egressus est a filia Sion, omnis decus eius.*

Iren. 1. 6.

Quod autem, re ipsa ita conigerit, patet ex eo quod narrat Iosephus. Quod post Christi contigit passionem, antequam Imperatores Romanorum Titus ac Vespasianus illi suos exercitus admovent: porta templi interior, quae adeo grativisa erat, ut ad illam mouendam, aperendam, claudendam ad minus requirentur viginti viri, quibusdam noctibus, nullo cooperante, referabatur, deque templi adytis voces sibi colloquentes audiebantur: *Migremus hinc.* Etiam hoc tam vulgare, tamque commune, ut illud referat

Tacit. 1. 5.

cap. 7.

Cornel. Tacit. historiographus Gentilis addens, apertis valuis auditum fuisse strepitum, quasi per illas innumerae militum copiae procederent, & multi Dei caeruacini de templo excederent. *Tantum Deorum excedentium.* Deos dicit, more Gentilium, qui plures Deos colebant, vel quia illos vocat Deos, quos nos Angelos nominamus. Omnes excederunt, locumque deseruerunt, suo abeunte Rege ac Domino, unde romanis maledictus ille populus talis, qualem hodie videmus sine lege, sine Rege, sine honore, sine quiete, sine templo, sine Deo, toto vagus orbe terrarum, factus omnibus nationibus, etiam miseris mancipium ac vile perisplema.

§. 12. *Abeunte Deo mansit ille populus, ut spelunca, leone egresso, quam quilibet serpens ingreditur.*

Hier. 25.

38.

Hoc iam à multis annis praeviderat in spiritibus Hieronimus dum ait: *Dereliquit quasi leo umbraculum suum quia facta est terra eorum in desola sonem à facie ira columbae.* Quando suo moatur Leo in spelunca, nec vitulus, nec tigris, nec vulpes, nec canis, nec serpens, nec aliud quoduis animal propius audeat accedere; quod si praesumpserit, vita sua, & vivo rugitu leonis cuncta prosternuntur, ac in fugam aguntur animalia: *Leo rugit, qui non timebit.* Si vero discedat, autrumque deserat, cuncta animalia, quaecumque voluit, etiam caetera illud

subintrant. Deus Leo dicitur ferocissimus, antea latebat Synagoga, vocatur autem à Hieronimo valde mysteriose: *Umbraculum.* Erat enim in Synagoga, quasi in spelunca umbrata; cum illic esset vmbis illis, figurisque cooperatus sacrificiorum, sacramentorum, ac ceremoniarum: ob quam rationem ait Apostolus: *Vimbram habent lex futurorum.* Dum hic hoc loco leo haretet, ne potentissimi quidem terrarum accedere praesumerent, quod si praesumerent, damnum, pernamque recipiebant, unico rugitu illos retrocedere coegit, ac in apertissimam fugam compellebat. Ita legitur factum ducibus illis, qui se mundi totius iactabant robustissimos Zeb, Zebec, Sahana, Seon, Og, Sifare. Similiter Senacherib, qui centum octoginta quinque milibus pugnatorem terram tremore percellerat: Heloferni patrem, tanto superbiae fastu insatiato, ut nullus ei in faciem resistere audeat videretur: adducit & Rasus ac Phasae, qui copiosa manu Iudam aggrediebantur, testes sine Antiochus & Nicanor. Accedit Heliodorus, ira turpidus, qui templum violaret, Deique thesauros sacrilegiis prodaretur. Prodit eques Angelus, aurei armis fulgidus, duobus alijs comitatus, qui eum prostravit, adeoque ducis excepit flagellis, ut semimortuus vix evasent, redit ad Regem, suspirat, ingemiscit, protestatur, si quis leonis ferocissimi cupit vngibus, vita prodigus, lacerari, propius accedat. Porro cum similes multi casus acciderent, non miremur, si Reges, si Principes, si terrarum potentissimi locum illum summo honore dignum indicarent, eiusque reverentia tertefacti contremiscent.

Hoc significavit David in quo declarat, quia ratione Deus sibi in habitaculum elegerit urbem, templumque Hierusalem: ubi suam prodidit potentiam, celsitudinem, maiestatem: *Magnus Dominus & laudabilis nimis, in Civitate Dei nostri &c.* subiungit. *Ecce Reges terra congregati sunt, convenerunt in unum; Ipsi videntes sic admirati sunt, conturbati sunt, commoti sunt, tremor apprehendit eos, ibi dolores ut parturientis &c.* Porro abiit leo, speluncam suam deseruit: *Dereliquit quasi leo umbraculum suum.* Quid inde? *Quia facta est terra in desolationem à facie ira columbae.* Adverbium illud (quia) idem est ac si dicas: *Propter quod: q. d. Quia Deus discessit, desolata fuit terra: à facie ira columbae.* Verbum hoc mysterio statet admirabili. Sentiant aliqua, per columbam intelligi Assyrios, vel Babylonios, eo quod in villis suis praefertent columbam in memoriam celeberrimae Reginae Semiramis,

I. Indei Deo illos deferente à columba vultu.

D. BERN. Ser. 2. de Egipt. ad man. e. iudo. Summa simplici as. Nocer cuiquam nesciunt columba. ad eum non venerunt, ideo non incongrue ad indicandum agnum Dei, venit co-

D. CHRYS. Ser. 2. de animal. est, quod pra. omnibus volatilibus colib. hominis amat. Et contubernale est, ne mansuetum, innocensque ac facundum, Et dom. sicum, quod versatur, quiescit, Et habitat in domibus nostris, cuius propterea specie spiritus S. accepit. Quod et hoc in simbolo declarat propheta, res. m. i. l. l. m. as, infirmas, hec stil. h. u. s. am. debiles: q. d. Sicut dum Deus mirabatur cum popul. In. eorum, terrere potentia, vires humana fortissim. a lupebantur; ita Deo recedente, maxime debiles inimici, tam enervés & pusillanimes, ut columbae, illes sibi subijciebant, vincebant, subigebant, iridebant, sic ut illis nulla ad resistendum vires superesset, homines elumbi quæ nec irata columba auderent resistere: ut vel vultu, heu mihi, illos in fugam compellat columbâ timidiores. Hoc autem ita cunctis erat appetum, ut quando Principes huic populo bellum indicere tentabant, primum inquirerent: qua ratione cum Deo suo conveniret, non illum peccatis suis iritasset; ita ut illos deseruisset.

Hoc supposito, ita auguratus est tuncque suffragium suum Dux Achior coram Hol. ferme, in bello illo certu; ac concilio de captivitate Bethulia, qua supremis eius viribus, infirmitateque eopis sese opponere presumpserat. Admiratur superbus Imperator, suosque consiliarios constituit, petique sententiam; cum praefatus Achior: Domine populus ille Deum colit instar leonis f. r. i. s. t. i. m. u. m. : si illi fideliter serviat, est ipse cum illo, illum ita generose defendit, ut omnes eius perdat inimicos. Si sceletibus suis illum provocet, abijt cum deserit, manum retrahit auxiliarem, vnde tam debilis, abiectioneque valescit animi, ut eum sibi gallina subijciat. Si bellum ei parat, primum inquite & rei cognosce veritatem, num Deus eius cum illo sit, vel ob eorum peccata re-

cesserit. Si cum illo sit, ne propius accesseris: cum nominis enim tui dedecore tuique exercitus internecione in turpem fugam compelleris. Sin autem abierit, vel minimus exercitus tui cepit plus satis est ad illum debellandum, urbemque capiendam. Idem quoque intellexit barbarus ille Sennacherib, referente Isai, qui ludæos bello incessiturus primum compert, quod ob commissâ in Dei nomen gravissima scckera, ipse se illis subtraxerat, erant deserti, ut aquila: ova in nido, dum illa alio volatit, quæ vel periculus possit colligere: Invenit quasi nidum manus mea foris. Isai. c. 10. tuisque populorum, Et sicut colliguntur ova, quæ derelicta sunt. Similiter dum s. per eos irruit Nabuchodonosor, à Deo derelictos nullo resistente, nullo negotio subiecit, captivos abduxit, nec animis ad resistendum valuerunt: Abierunt absque fortitudine ante faciem subsequentium. Quasi grex ovium absque vlla fortitudine, languidus, vecors, inualidus. Hoc ita toti mundo periculum evaserat, ut sicut Gentiles multa sumpserunt ex populo Dei, ut ostendit Tertullian. a. D. Clem. Alexand. b. & D. Gregor. Nazianzen. c. ita quoque hoc hauserunt, & quod de Deo Israelitarum intellexerunt, de Dijs quoque suis crediderunt: quod si recederent, colique desererent, omni bono, favore, subsidio destituerentur; & quicquid contra eos tentarent inimici, prosperum, faustumque haberet eventum.

Hac occasione notat D. August. d. dum Graeci Troianam parant oblationem, ut militibus suis darent animas, hoc eis primum persuaserunt Deos tutelares urbem, populumque omni praesidio, viribusque deseruisse destitutum; ita canit Poeta Virgilius.

Discessere omnes ady. se ar. is. q. reli. s. i. u. Dij quibus imperium hoc fecerat.

En modo supremas Christi minas ludæis intentatas: Ego vado. En quàm debilis, quam enervatus fuerit ille populus; qua clade, quo exterminio illos affligerint Romani. Quàm illos invenerint imbecilles? Quàm merces subiugarint? Quàm abiectiones captivarint? Quàm quasi per iocum plurimos interemerint, alios autem ita vilipenderint, ut eorum triginta denario vno dilaberent? Attende quales per orbem oberrent incerti laris: & qui prius habebantur invicti, bellicâ gloriâ celeberrimi, lege, templo, rege sacratissimi: Quæ. n. s. i. c. l. y. a. Modo exhibiles ut abiectiones, mundi perisplema, vilissima mancipia, ab omnibus despicias, pretitos, nec est

Virgil. l. 2. Enesid.

Deut. 1. 4.

K

Hieron. Bept. de Lamuzâ Tom. II.

24

Isai. c. 10.

Tren. i. 6.

a. In a. p. l. g. ad. u. c. f. i. a. g. e. n. t. i. s. e.

47. b. Lib. 2. s. r. m. a. l. i. n. p. r. i. n. c. i. p. i. s.

c. Orat. 1. c. o. n. t. r. i. t. u. s. l. a. n. t.

d. L. 2. de C. i. n. c. 22.

Virgil. l. 2. Enesid.

Deut. 1. 4.

quæ

qui resistat, qui subueniat, qui defendat, qui ad honoris primi statum reducat humiliatos.

II.
Homo à
Deo de-
sertus fa-
cile supe-
ratur.

Hier. c. 3.
2.

Psal. 118.
155.

D. AMBR.

l. 2. d. par-

ziti. c. 6.

T. 4.

Thren. 1.

16.

quasi deserta? Quam metuis, vecors, exanimis? Quisquis te daemon tentator aggressus, superat: quislibet te proleuit appetitus, quislibet motus erincit, viribus non polles aut minimi verbi tolerantiam, nec alterius vales repellere lubricum intumum; nec tibi constans subsistere ad vitis simbria, vel calcei strepitum. O te deiectum, o misere prostratum? *Leua oculos tuos, in directum. Et vide ubi non proferta sit.* Plange charissime anime perditionem, ingemisce ac tuam luge calamitatem; & hanc esse maximam tibi persuade, quod longe sis à Deo, Deusque mille à te discesserit leucis nunquam rediturus: *Longè à peccatoribus fallas.*

Hoc plangebatur Hieremias, ut notat D. Ambrosius. Describit propheta vitem Hierusalem; viduam, desolatam, portas eius destructas; euersos muros, eiectos sacerdotes; templum profanatum, puellas exonoratas; ipsam oppressam amaritudine: cui subiungit: *Idcirco ego ploravi, & oculus meus deducens aquas: quia longe factus est à me consolator, conuersions animam meam.* Magna sunt hæc & graua, verumtamen haud ego illa deploro, sed quod ab ea suus recesserit Deus, suus consolator; hinc trago clamorum, perditionis, vastationis: hanc ego lugeo miseriam. *Quasi dicens:* inquit D. Ambrosius, *in his ego fleo; & oculi mei caligauerunt à stritu: quia elongauit à me, qui me consolabatur.* Aduertimus, quod hunc acerbissimum malorum suorum cumulum arbitrabatur, quia deerat, qui consolaretur moerentem. O te baabatenus sapientem, qui diuitiarum luges meturam, filij necem, quam patris infirmitatem, quæ laboras, calamitatem; ne hæc planxeris, sed ingemisce, plange, luge, quod à te Deus abierit, quod talis vixeris, ut Deum à te expuleris, ipse te deseruerit; sicque cum sine Deo sis, quid stupes, te hæc inausulta optinere, contra te cunctas præualere aduersitates, ut dixit Sauli Samuel? Quotidie animam tuam persequere, num tibi desit Deus, quod licet fidei certitudine scire nequeas, num illum per gratiam tecum habeas amicum, multoties tamen potes cognoscere, num ille ob à te parata crimina discesserit. Si hoc ita sit: nihil aggrediaris, ne passum quidem tuis in negotijs procedas: cuncta enim sinistra aibus euentum inauspicata. Quodcumque time dam-

num; cum sis enim sine Deo, nullum tibi paratur auxilium, nullus est defensor, nemo consolator.

§. 13. In peccato vestro. Abit Deus: quia illum eycium: ipse quippe in anima desiderat habitare.

Quærens me, & in peccato vestro moriemini. His verbis exponit Christus miserandum suorum statum inimicorum, finemque infelicem, quo eos prædicat morti ros. Inuestigantur peccato grauissimo infidelitatis, rebelliosis, ac tanta perueritate, ut qui oculis suis spectant, eos tantaque eius præclarissima miracula, tot suæ diuinæ personæ lucidissima argumenta, in illum credere nolent obsecrati: quinimo, quo plura parabat, eo fiebant deteriores, eo maior eum odio persequerentur; eo caue peris & angue illum exhorrebant. Hæc illorum igitur peccatum est tam enorme, ut per antonomasiam vocetur peccatum. Ita Christus: *Si opera non fecerint in eis &c. peccatum non habent.* Alias iterum ait eos arguens: *De peccato: quia non crediderunt in me.* Tante malicie peccatum, ut illud fuerit, quo inter clarissimos solgentissimæ huius radios obtendebantur, cuius rei tantò rapiebatit stupore vates Isaias, ut refert D. Iean. *Cum tanta signa fecisset coram eis, non crediderunt in me.* Porro pessimum hoc erat, quod nedum illud committere peccatum, sed in eo perseverabant, imò & perseveraturi erant contumaces. Hoc vult illis indicare, ex sententia D. Augustini. *Quærens me;* quod eum essent quaerenti, non eum quaerebant ei benefacturi, sed honorem vitæ tamque eius petiduri, eo modo quo dicimus, vitæ ille suum querit inimicum; & hæc phrasi frequentis vsus est David: *Fortes quaerunt animam meam.* *Veni faciebant, qui quaerebant animam meam.* *Confundantur, & euertantur, quaerentes animam meam* &c. q. d. *Ego vado, vos verò perseverabitis in vestris malitijs, me persequentes, & omnem viam perferitantes, quæ mihi vitam auferatis, &c. Moriemini in peccatis vestris,* Decidite. En miserandum statum, quo viuabant Iudæi cunctis mortalibus infaultiores. Peccato obdurationis contra Christum involuebantur, illudque ita cordis visceribus ac peruersæ suæ voluntati gerebant intoxicatum, ut in illo mordicis perseverarent, & vsque ad extremum spiritum essent perseveraturi. Obtestatur illos Christus, quod nunquam discessum ab illis imedita-